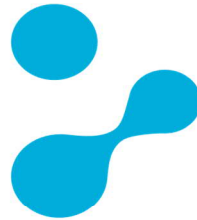

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

TERO KETOLA

Asennus- ja käyttöönotto dokumentaation kehittäminen

SÄHKÖ- JA AUTOMAATIOTEKNIIKAN
TUTKINTO-OHJELMA
2022

Tekijä Ketola, Tero	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä 4/2022
	Sivumäärä 18	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Asennus- ja käyttöönottodokumentaation kehitys		
Tutkinto-ohjelma Sähkö- ja automaatiotekniikan tutkinto-ohjelma		
Tiivistelmä Tämä opinnäytetyö tehtiin Raumaster Oy:lle. Opinnäytetyön aiheena oli kehittää työmaiden asennusvalvonta- ja käyttöönottodokumentaatiota. Työn tavoitteena oli toteuttaa Raumaster Oy:lle usean aikaisemman dokumentin tilalle yksi yhtenäinen dokumentti, joka sisältää työmaiden eri vaiheille olevat tarkastuslistat, jota on tulevaisuudessa helppo muokata eri projekteille. Dokumentti tehtiin Excel muotoon. Tämän työn lähteinä on käytetty pääasiallisesti yrityksen aikaisempaa dokumentaatiota asennusvalvontaan ja käyttöönottoon liittyen.		
Avainsanat Asennustarkastus, käyttöönotto, tarkastukset		

Author(s) Ketola, Tero	Type of Publication Bachelor's thesis	Date 4/2022
	Number of pages 18	Language of publication: Finnish
Title of publication Development of installation and commissioning reporting		
Degree programme Electrical and automation engineering		
Abstract This thesis was done for Raumaster Ltd. The topic of the thesis was to develop site supervision and commissioning documentation. The purpose of the work was to implement one unified document for Raumaster Oy instead of several previous documents, which contains checklists for different phases of the construction site, and which will be easy to edit in different projects in the future. The document is made in Excel format. The sources of this work have been mainly the company's previous documentation for installation supervision and commissioning documents.		
Keywords Installation inspection, commissioning, inspection		

SISÄLLYS

1 TOIMEKSIANTAJA.....	5
2 JOHDANTO.....	6
3 ASENUSTARKASTUS.....	7
3.1 Mekaaniset tarkastukset.....	7
3.2 Sähkötarkastukset.....	8
3.3 Asennustarkastuslista.....	9
4 KÄYTTÖÖNOTTO.....	10
4.1 Kylmäkoestus.....	10
4.2 Kuumakoestus.....	11
4.3 Käyttöönoton aikaiset testit.....	11
4.3.1 Signaalien koestus.....	12
4.3.2 Pyörimissuunta.....	13
4.3.3 Lukitustestaukset.....	13
4.4 Käyttöönoton tarkastuslista.....	14
5 KÄYTTÖARVOLISTA.....	15
6 KAPASITEETTITAUUKOT.....	15
6.1 Hihnakuuljettimen kapasiteetti.....	15
6.2 Kolakuuljettimen kapasiteetti.....	16
7 YHTEENVETO.....	17
7.1 Johtopäätökset.....	17
7.2 Opinnäytetyön arviointi ja jatkokehittäminen.....	18

LÄHTEET

LIITTEET

1 TOIMEKSIANTAJA

Opinnäytetyön toimeksiantaja on vuonna 1984 perustettu Raumalainen yritys Raumaster Oy. Yritys toimittaa materiaalinkäsittelyjärjestelmiä energia-, paperi- ja puunkäsittelyteollisuuteen. Raumaster Oy on tunnettu edistyneiden materiaalinkäsittelyjärjestelmien ja -laitteiden toimittaja. Nykyään yritystä pidetään alansa globaalina johtajana.

Yrityksen liikevaihto on noin 155M€ Yritys työllistää yli 300 ammattilaista.

Raumasterin pääkonttori sijaitsee Raumalla Nortamonkadulla, konepaja Sampaanalassa ja Raumaster Paper Isometsäntiellä. Lisäksi toimipisteitä on Porissa, Ylöjärvellä, Ruotsin Västeråsissa ja Viron Tallinnassa (Raumaster, 2021.)

Raumasterin menestys johtuu sen kyvystä toimittaa kokonaisia toimituksia. Ensisijainen tavoite on asiakastyytyväisyys ja pitkäaikaisten asiakassuhteiden tehokas ylläpitäminen (Raumaster, 2021.)

2 JOHDANTO

Opinnäytetyön toimeksiantaja Raumaster Oy esitti tarpeen nykyaikaistaa ja kehittää tarkastuslistoja helpommin käytettävämpään ja muotoiltavampaan muotoon. Aiemmat dokumentit ovat olleet paperi versioina, ja ne on tulostettu, täydennetty käsin ja skannattu takaisin sähköiseen järjestelmään.

Raumasterin toimituslaajuudet vaihtelevat yhdestä kuljettimesta aina suurempaan kokonaisuuteen, joka sisältää esimerkiksi kuljettimet polttoaineen vastaanotosta, seulontaan, varastointiin ja aina voimalaitoksen kattilan syöttöön.

Mitä suurempi projekti on ollut kyseessä missä on enemmän kuljettimia, sitä enemmän paperisia dokumentteja on ollut käsiteltävänä.

Tämän kehitystyön tuloksena kaikki laitteet ja tiedot ovat yhden dokumentin alla, jota on helppo muotoilla erilaisiin projekteihin sopivaksi.

Dokumentti päädyttiin toteuttamaan Excel-pohjaan, jota pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa yrityksen muiden tiedonhallinta sovelluksien avulla.

Asennustarkastus- ja käyttöönoton tarkastuslistoilla todetaan, että laitteistojen asennukset ovat valmistuneet ja ne ovat valmiina koekäyttöä varten.

Dokumentista tehtiin mahdollisimman kattava, jotta tarkastajilla on tarvittavat tiedot helposti saatavilla yhdessä dokumentissa.

3 ASENNUSTARKASTUS

Asennustarkastuksessa todetaan Tilaajan ja Toimittajan kesken asennuksen valmistuminen. Näin varmistetaan, että asennukset on suoritettu asianmukaisesti, suunnitellusti ja järjestelmä sekä komponentit ovat turvallisia ja valmiita käyttöönottoa varten.

Horsley on kuvannut hyvin kirjassaan projektin erivaiheet ennen asennustarkastusta ja käyttöönottoa (Kuva 1).

Hyväksytyin asennustarkastuksen jälkeen Tilaaja ja Toimittaja kuittaavat asennuksen hyväksytysti erillisellä pöytäkirjalla.

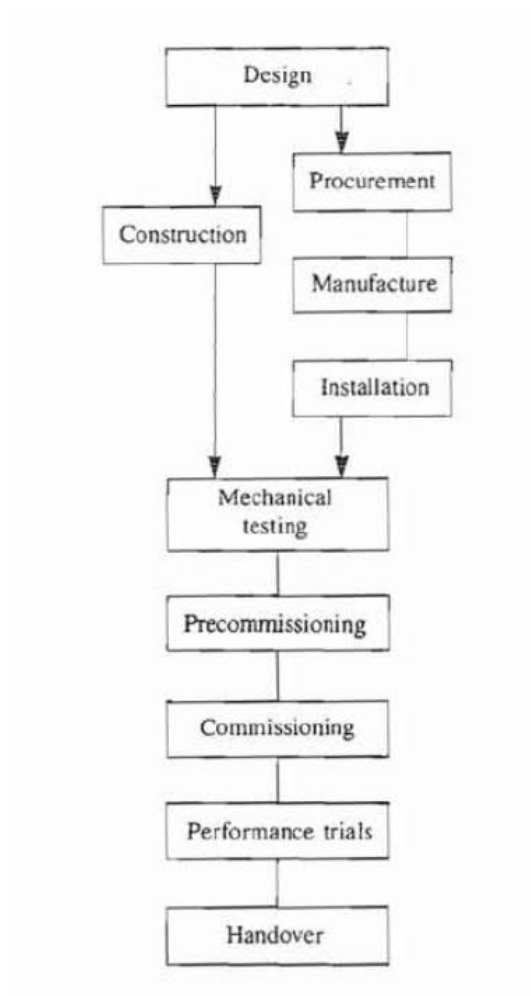
3.1 Mekaaniset tarkastukset

Mekaanisen tarkastuksen tarkoituksena on osoittaa, että asennettu laitoskomponentti soveltuu käyttöönottoon.

Tämä vaihe sisältää:

- Tarkistamisen, että laite on asennettu oikein; tämä tehdään yleensä komponenttikaa-
vioista ja vuokaavioista valmistettuja tarkistuslistoja vastaan.
- Todistaa, että laitteen peruskomponentit toimivat mekaanisesti ohjeiden mukaisesti
tai vähintään hyväksyttävissä käyttöönottoon;
- Osoittaa, että instrumentit ja ohjauslaitteet toimivat;
- Todistaa käyttöönotto tiimille, että komponentit soveltuvat käyttöön.

(Horsley, 1998, s.30.)

Kuva 1. Projektien tyypilliset etenemisvaiheet. (Horsley, 1998, s.2.)

3.2 Sähkötarkastukset

Ennen kuin kuljetinjärjestelmä luovutetaan käyttöönnotolle, on mekaanisten tarkistusten lisäksi suoritettava tarkastukset sähköjärjestelmän osalta. Tarkastukset suoritetaan yleensä yhteistyössä Raumasterin sähkötöidenvalvojan, sähköurakoitsijan ja tilaajan sähkötöiden asennusvalvojan kanssa.

Sähkölaitteisto saadaan ottaa käyttöön vasta, kun käyttöönototarkastuksessa on riittävässä laajuudessa selvitetty, että siitä ei aiheudu 6 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai häiriötä. Käyttöönototarkastus on tehtävä myös sähkölaitteiston muutos- ja laajennustöille.

Sähkölaitteiston rakentajan tulee huolehtia sähkölaitteiston käyttöönottotarkastuksesta. Jos rakentaja laiminlyö velvollisuutensa tai on estynyt huolehtimaan tarkastuksesta, tulee sähkölaitteiston haltijan huolehtia tarkastuksesta. (Sähköturvallisuuslaki 1135/2016, 3 luku 43§ 1 mom.)

Ennen kuin sähköasennuskokonaisuus tai asennuskokonaisuuden osa otetaan käyttöön, pitää asennuksille tehdä käyttöönottotarkastus ja käyttöönottotarkastuksesta pöytäkirja. Käyttöönottotarkastukseen sisältyy silmämääräinen tarkastus ja erilaisia mittauksia ja testauksia. Asennustyön edetessä on suoritettava aistinvaraista tarkastusta, jotta varmistetaan asennusten turvallisuudesta ja asianmukaisuudesta myös rakenteiden sisään jäävältä osalta (Tukes, 2021.)

3.3 Asennustarkastuslista

Asennustarkastuslistaan on listattuna kaikki projektille toimitetut kuljettimet ja laitteet. Asennustarkastuslistasta on helppo seurata, että asennukset etenevät aikataulun mukaisesti ja samalla varmistutaan myös, että laitteet on asennettu suunnitelmien mukaisesti.

Tarkastuslistaan on listattu kunkin laitteen/kuljettimen normaalit tarkastuskohteet ja lisäksi kullekin kuljettimelle tyypillisiä aiemmin havaittuja puutteita/ongelmia. Jokaisen laitteen tarkastusruutu on aluksi punaisella pohjalla ja kun kohde on tarkistettu, ruutuun kirjoitetaan ”X” se vaihtaa ruudun värin automaattisesti vihreään, joka helpottaa tarkastuskohteiden seurantaa ja etenemää.

Sarakkeisiin on tehty päivämäärä ja tarkastaja kohdat, jotta tulevaisuudessa voidaan tarkastaa kuka, on käynyt suorittamassa tarkastuksen mahdollisten epäselvyyksien ilmetessä ja näin ollen lähteä perehtymään asiaan hänen kanssaan. (Kuva 2.)

Kun projektiin toimitetaan useampia samanlaisia laitteita, on Excelin kanssa helppo kopioida rivit jo kertaalleen tehdystä laitteesta tarkastuskohtineen. Tämä nopeuttaa huomattavasti tarkastuslistojen luomista.

Laite / Tarkastettavat kohteet	Asennettu [X]	Tarkistettu [X]
Yliajoluukku		
- Piirustuksien mukaisuus		
- Silmämääräinen tarkistus		
- Luukun suoruus	X	X
- Pulttien kireys		
- Asennushitsaukset		
- Apulaitteet		
- Käyttölaitteiden voitelu		
- öljytäytöt		
- vaihde/kytkin		
- laakeri- ja tiivistepesä		
- Pintakäsittely		
- Huoltokohteiden luoksepäästävyys		
- Anturit asennettu (pyörintävahdit, tukosvahdit yms.)		

Kuva 2. Asennustarkastuslistan havainnointi (Liite 1.)

4 KÄYTTÖÖNOTTO

Käyttöönnotolla tarkoitetaan kokonaisuutta missä eri toimitusten rakennuksista, rakenteista, yksittäisistä laitteista ja järjestelmistä muodostetaan toimiva kokonaisuus.

Käyttöönnotolla varmistetaan laitoksen turvallinen toiminta ja varmennetaan riittävän laajoilla koetuksilla ja kokeilla, että laitteet ja järjestelmä toimivat asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Käyttöönnotto on yleensä jaettu sopimuksessa kahteen osa-alueeseen kylmäkoestukseen ja kuumakoestukseen. Kylmäkoestuksessa laitteistoa ajetaan ilman polttoainetta ja kuumakoestuksessa otetaan polttoaine mukaan testeihin.

4.1 Kylmäkoestus

Kylmäkoestuksen aikana, laitteistoa pyöritetään tyhjänä ennen varsinaisen kuumakoestuksen aloitusta. Kylmäkoestus vaihe pitää sisällään mm. antureiden säädöt, taa-juusmuuttajien parametroinnit, mekaanisten ohjauspeltien säädöt sekä prosessin toimivuuden varmistaminen kokonaisuudessaan ilman kuljetinjärjestelmälle suunniteltua polttoainetta.

Kylmäkoestuksen tavoitteena on valmistella laitos varsinaista prosessin käyttöönottoa varten.

Horsley on kertonut hyvin kirjassaan alla olevat kohdat, jotka on hyvä tarkastaa ennen varsinaisen kuumakoestuksen aloitusta.

- Tarkastaa laitos perusteellisesti, jotta se on rakennettu asiaankuuluvien vuokaavioiden perusteella;
- Varmistaa, että oikeat huoltokäsikirjat ovat saatavilla;
- Tarkistaa, että vakio toimintamenettelyt (SOP) ovat saatavilla ja ajan tasalla;
- Suorittaa simuloituja ajoja varmistaakseen, että kaikki laitteet toimivat oikein ja että ohjaus- ja instrumentointijärjestelmät toimivat oikein;
- Tarkistaa, että tarvittavat laboratoriotilat ovat riittävät ja että laboratorion henkilökunta on koulutettu suorittamaan vaaditut raaka-aineiden, tuotteiden ja sivutuotteiden laatutarkastukset;
- Varmistaa, että kaikki tarvittavat kemikaalit ja raaka-aineet ovat saatavilla paikan päällä ja että ne ovat laadultaan ja määrältään oikeanlaisia;
- Tarkistaa, että laitoksen toiminnanharjoittajat ovat saaneet opastusta ja ymmärtävät laitoksen järjestelmien toiminnan.

(Horsley, 1998, s.33–34.)

4.2 Kuumakoestus

Kuumakoestus vaiheessa kuljetinjärjestelmää / prosessia aloitetaan koekäyttämään suunnitellun polttoaineen kanssa, kun kylmäkoestus jakso, on saatu suoritettua.

Kuumakoestus vaiheessa, laitteistoa aloitetaan testaamaan ensin pienellä kapasiteetilla, jota nostetaan pikkuhiljaa ylöspäin vaadittuihin prosessiarvoihin. Koestuksen edetessä laitteistoon haetaan viimeisiä säätöjä ja virityksiä.

4.3 Käyttöönoton aikaiset testit

Käyttöönoton aikaisilla testeillä varmennetaan toimituksen turvallisuus, laitteisto toimii luvutulla tavalla ja automaatiojärjestelmän lukitukset sekä hälytykset toimivat.

Laadunvarmistusterminologiassa käyttöönotto vaihe valmistuu vasta, kun asiakkaalle on osoitettu, että laitos "sopii siihen tarkoitukseen", johon se on suunniteltu. Sisäisissä projekteissa asiakas voi olla tehdas-, tuotanto- tai tehdaspäällikkö; suurille avaimet käteen -periaatteella toimiville laitoksille se on asiakasyrityksen edustaja. "Tarkoitus" voidaan määrittellä useissa sopimuslausekkeissa, mutta yleensä se tarkoittaa tuotevalikoimaa, jolla on määrätty laatu, saanto ja tuotantokapasiteetti (Horsley, 1998, s.53.)

4.3.1 Signaalien koestus

Kuljettimien rajakytkimien (tukosvahdit, sivusiirtovahdit yms.) ns. binäärisignaalit testataan siten, että normaalisti auki oleva kytkin suljetaan ja tarkistetaan yhdessä automaatiojärjestelmän toimittajan kanssa. Todetaan, että tapahtuma näkyy valvomo päätteellä ja hälytyslistalla. Sama testaustapa suoritetaan myös normaalisti kiinni oleville kytkimille.

Jos toimitukseen sisältyy mittauslähettämiä, joiden ulostulo on 4-20mA. Lähettimien mittausalue testataan HART-konfiguraattorin avulla tai mahdollisesti simuloidaan mittausalue suoraan anturilta. Näin pystytään todentamaan automaatiojärjestelmän kanssa mittausalue ja -yksikkö vastaavat toisiaan. Tällaisia laitteita käytetään esimerkiksi sillojen pinnanmittauksissa.

HART-protokolla on mahdollistanut laitteiston etäohjelmoinnin ja virittämisen, mutta laitteen koestus käyttöönotto vaiheessa tapahtuu yleensä itse laitteelta käsin. Koestustapahtumassa tarkastetaan, että prosessiin asennettu laite on sille tarkoitettulla paikalla ja asennettu oikein. Perinteisesti on tarkastettu laitteen kaapelointi simuloimalla milliampeeriviesti laitteelta järjestelmän näytölle. Simulointi voidaan suorittaa tarkoitukseen tehdyllä milliampeerisimulaattorilla, simulaattoriominaisuudella varustetulla prosessikalibraattorilla, kytkemällä simuloiva laite sarjaan lähettimen kanssa, tai muuttamalla lähettimen lähtö digitaalisesti HART – kommunikaattorilla, jolloin ei siis tarvitse irrottaa laitetta piiristä (Sunila, 2009, s.14–15.)

Kun rajakytkimien signaalit on testattu kultakin kuljettimelta, ne kuitataan instrumenttien tarkistuslistaan testatuksi. Tarkistuslistan lopussa on prosentiseuranta testaukselle, jotta testauksien etenemää on helppo seurata. (Kuva 3.)

Laite / Komponentti	Signaalin tyyppi				Tarkastuskohdat					
	BI	BO	AI	AO	Asennettu	Merkattu	Kaapelireitti	Kaapeli vedetty	Kytkeyty	I/O testattu
Savunpoistokeskus murskaamo										
- Yleis hälytys	1									x
- Vika hälytys	1									x
	149	51	7	2						
	4,31 %									

Kuva 3. Kuva instrumenttiluettelosta (Liite 5.)

4.3.2 Pyörimissuunta

Ennen kuljettimien varsinaista kylmäkoestuksen aloitusta jokaisen kuljettimen pyörimissuunta varmistetaan. Pyörimissuuntien tarkistaminen aloitetaan, kun sähköpuolen tarkastukset on tehty hyväksytysti ja kuljettimiin on saatu lupa kytkeä sähkö.

Oikean pyörimissuunnan todentamiseksi on kannattavaa tarkistaa piirustuksessa esitetty pyörimissuunta. Testaus aloitetaan aina kuljettimen paikallisohjaus kytkimistä, jotta testaava henkilö on kuljettimen vieressä varmistamassa pyörimissuunnan ja varmistamassa, että kuljettimesta kuulu poikkeavia tai ylimääräisiä ääniä.

Seuraavaksi voidaan todentaa kuljettimen käynnistäminen automaatiojärjestelmästä suoraan ja samalla tarkistaa kaukokäytön pyörimissuunta.

Kun nämä on todettu olevan kunnossa, kuitataan ne käyttöönnoton tarkistus listaan kuljettimen pyörimissuunta ruutuun testatuksi.

4.3.3 Lukitustestaukset

Kuljettimien lukitustestaukset aloitetaan, kun laitteisto on saatu pyörimään. Testaukset toteutetaan samalla periaatteella kuin signaalien koestus eli aiheutetaan anturille häiriö ja todetaan vielä kertaalleen, että järjestelmään tulee oikea hälytys ja kuljetin pysähtyy aiheutettuun vikaan. Kun anturi on palautettu normaaliin tilaan, testataan kuljettimen

käynnistäminen automaatiojärjestelmästä. Kuljetinta ei kuulu pystyä käynnistämään valvomosta suoraan vaan vika pitää käydä kuittaamassa ensin kuljettimen paikallisajo kytkimiltä, joka kuittaa lukituksen. Jolloin käynnistäminen onnistuu valvomosta. Lukitusten testaus kuitataan ”Lukitukset testattu” ruutuun

Kuljettimien lukitusten toimivuus takaa myös tulevaisuudessa mahdollisten ongelmien aiheutuessa, ettei kuljettimeen aiheudu vaurioita.

4.4 Käyttöönoton tarkastuslista

Käyttöönotto osuus on luotu samalla periaatteella kuin asennustarkastus osio. Laitteiden normaalit käyttöönotto tehtävät on listattu jokaisen kuljettimen alle ja ne kuitataan testatuksi ”X” merkillä ja ruutu vaihtaa värin vihreäksi.

Tarkastuslistaan kirjatut kohdat on valittu siten, että laitteiston laitelukitukset ja muut suojajärjestelmät tulevat testatuksi ja toimivat oikealla tavalla, jotta laitteisto täyttää turvallisuusvaatimukset.

Taulukon loppuun on luotu prosenttiseuranta testattavien kohteiden määrä vs. testattujen määrän perusteella. Usein Tilaja haluaa käyttöönotto vaiheessa tietoa etenemästä, joten prosenttiseurannan avulla saadaan raportoitua etenemä helposti. (Kuva 4.)

Laite / Tarkastettavat kohteet	Testattu [X]
Pyörivä jakolaite	
- Signaalit koestettu	
- Anturit säädetty	
- Paikallisohjauksen testaus	x
- Lukitukset testattu	x
- Pyörimissuunta	x
- Kylmäpyöritys	
Käyttöönoton valmiusaste	2,48 %

Kuva 4. Käyttöönottolistan havainnointi ja etenemän seuranta. (Liite 2.)

5 KÄYTTÖARVOLISTA

Käyttöönoton aikana käyttöarvolistaan tallennetaan kuljettimien momentti-, virta- ja taajuusarvot eri kuormitusasteilla. Tietojen saaminen on nykypäivänä helppoa, kun suurimmilla teollisuuslaitoksilla on käytössä Valmetin DNA järjestelmä, johon on väylän kautta liitetty kuljettimien mahdolliset taajuusmuuttajat sekä suorakäyttöiset moottorilähdöt, joista saadaan tarvittavat tiedot.

Näin voidaan tulevaisuudessa tarkastella, miten kuljettimien kulumisen tai niihin mahdollisesti tehdyt muutokset ovat vaikuttaneet arvoihin.

6 KAPASITEETTITÄULUKOT

Kapasiteetin testaamisella varmistetaan, että koko kuljetinjärjestelmä kykenee toimimaan vaaditulla kapasiteetilla ja riittävän tasaisella materiaalivirralla.

Oikean kapasiteetin todennus on ensiarvoisen tärkeää, jotta kuljetin järjestelmä ei kävisi ylikuormittuneena.

6.1 Hihnakuljettimen kapasiteetti

Hihnakuljettimien kapasiteetin tarkistusta varten on luotu oma dokumentti, mikä laskee kapasiteetin kuljetettavan materiaalin tilavuusvirran mukaisesti. Kuljettimien kapasiteetti on yleensä määritelty m³/h perusteisesti.

Taulukosta valitaan mitattavan hihnan leveys ja seuraaviin kohtiin syötetään tasoitetun materiaaliptan (Kuva 6.) etäisyys (mm) hihnan reunoista sekä hihnan nopeus (m/s) mittaus hetkellä. Kaavaan on määritelty hihnan tilavuus metrin matkalla ja, kun se kerrotaan nopeudella niin tulokseksi saadaan kuutiota tunnissa. (Kuva 5.)

Raumaster Hihnakuuljettimien kapasiteetti

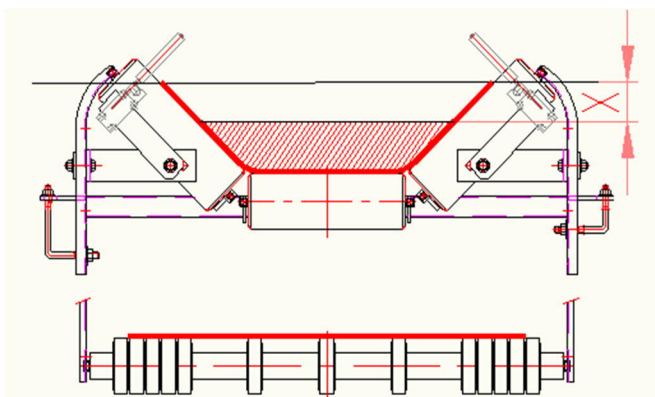
Valitse hihnan leveys:

☐ 650	☐ 800	☐ 1200	☐ 1400	☒ 1600

Materiaalin pinnan etäisyys hihnan reunasta:	75 mm
Kuljettimen nopeus	0,97 m/s

Kuljettimen kapasiteetti	855 m ³ /h

Kuva 5. Hihnakuuljettimen kapasiteetin määrittäminen (Liite 3.)

Kuva 6. Poikkileikkaus materiaalin mittaustavasta (Liite 3.)

6.2 Kolakuuljettimen kapasiteetti

Kolakuuljettimen kapasiteetille on oma laskentataulukko, johon määritellään projekti-kohtaisesti mitattavan kolakuuljettimen eri tiedot mm. ketjun tyyppi, kuuljettimen leveys, kolien määrä metrin matkalla. (Kuva 7.)

Tarvittavien määrittäysten jälkeen taulukko laskee kolien tilavuuden metrillä vähentäen ketjujen ja kolien viemän tilavuuden, jotta saadaan laskettua todellinen kuljetuskapasiteetti kuuljettimella. Kuljettimen nopeus saadaan selville ajettavalla taajuudella (Hz).

Kapasiteetti saadaan selville, kun tasoitetaan kolakuljettimen sisällä oleva materiaali ja mitataan kuljettimen tyhjän tilan etäisyys kannesta materiaalipatjaan. (Kuva 8.)

Lähtötiedot:			Valitys	RPM/50Hz	Vetopyörän kehä m	Kuljettimen korkeus mm
Ketju						
Kuljettimen leveys		mm				
Ketjunopeus	#JAKO/0!	m/s	Ajohertsit			
Kolamäärä/metri		kpl				
Ketjun tilavuus/metri	#PUUTTUU!	mm3	Taulukko laskee patjan tilavuuden metrin matkalta ja kertoo sen nopeudella			
Kolan tilavuus		mm3	Patja tasattava ennen mittausta!			
Täytösaste						

Kuva 7. Täytettävien lähtötietojen kohdat kapasiteetin määrittämiseen (Liite 4.)

Materiaalin korkeus pohjasta mm	Ketjun&kolan tilavuus mm3	Patjan tilavuus mm3 (sis kolat)	Materiaalin tilavuus mm3 (ei kolia)	Todellinen Kuljetuskapasiteetti m3/h	patja kap M3/h (sis kolat)	Materiaalin korkeus kannesta (tyhjä tila kuljettimessa) mm
150	87381904	270000000	182618096	239,41	283,1707821	1060
160	87381904	288000000	200618096	263,01	302,0488343	1050
170	87381904	306000000	218618096	286,60	320,9268864	1040

Kuva 8. Kapasiteetin laskentataulukko (Liite 4.)

7 YHTEENVETO

7.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Raumaster Oy:lle yksi yhtenäinen asennus- ja käyttöönottodokumentti, jossa olisi kaikki projektin laitteiden asennustarkastukseen ja käyttöönottoon tarvittavat tarkastuslistat sekä takuukokeiden todentamiseen valmiit pohjat. Dokumentin toteuttaminen tehtiin vajaan vuoden aikana muiden töiden ohessa, yhteistyössä yrityksen kehitysidean vastuuhenkilöiden kanssa.

Opinnäytetyön tuloksena saatiin toimeksiantajalle kattava ja helppokäyttöinen dokumentti työmaiden tarkastuksia varten.

7.2 Opinnäytetyön arviointi ja jatkokehittäminen

Dokumentin tekeminen tapahtui itsenäisesti ja sain aikatauluttaa tekemistä muiden töiden kanssa. Työtä käytiin väliajoin läpi työnantajan kanssa ja kehitettiin uusia ideoita aina työn edetessä tulleiden ajatusten pohjalta.

Tuloksena dokumentista saatiin muotoiltua kaikille helppokäyttöinen dokumentti ja tarkastettavat kohteet listattua mahdollisimman kattaviksi, jotta kuljettimien turvallinen toiminta pystytään varmentamaan ja saadaan asiallinen raportti myös asiakkaalle tehdystä tarkastuksesta tai käyttöönotosta.

Opinnäytetyön tekeminen laajensi ymmärrystäni teollisuuden eri järjestelmien tarkastuksista ja niiden eri vaiheista.

Dokumentin kehittäminen jatkuu tulevaisuudessa yhteensovittamisella yrityksen muiden tiedonhallintajärjestelmien kanssa, jotta tietojen automaattinen tuonti saadaan onnistumaan.

Kehittäminen jatkuu myös tulevaisuudessa projekteista saatujen käyttäjäkokemuksien ja kehittämisideoiden pohjalta.

LÄHTEET

Horsley, D. (1998). Process plant commissioning. [process commissioning plant - David Horsley - \[PDF Document\] \(documents.pub\)](#)

Tukes. (15.12.2021). Sähköasennusten käyttöönottovaiheen tarkastukset. [Sähköasennusten käyttöönottovaiheen tarkastukset | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)

Sunila, A. (2009) Instrumentoinnin koestusohje [AMK-opinnäytetyö, Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-200911266273>

Raumaster. (15.12.2021). Company. <https://www.raumaster.fi/company>

Raumaster Asennustarkastuslista

Projekt:
Pvm:
Revisio:
Status:

Asiakas:
Toimitus:
Tilausnro:

Raumaster	Tilaaja										
Raumaster pos. no	Tilaaja pos. no	Laite / Tarkastettavat kohteet	Asemattu [X]	Tarkistettu [X]	Vainuasteet [0/9999]	Päivämäärä	Tarkastaja (nimekki)	Kuljetin numero	Kuolinne	Huomiot / Poikkeamat	
[LAITTEISTON KUVAUS]											
Pölypoisto											
- Pölypoiston mukaisuus											
- Pölypoiston laatus											
- Pölypoiston											
- Apulaitteet											
- Käyttöohjeiden voimelu											
- Pinnakäsittely											
- Huolto-ohjeiden luotettavuus											

Asiakas:
 Toimitus:
 Tilausnro:

Raumaster Käyttöönottolista

Projekti:
 Pvm:
 Revisio:
 Status:

Raumaster	Tilaaja												Projekti:
Raumaster pos. nro	Tilaaja pos. no	Laite / Tarjottavat kohteet	Testattu [x]	Testaaja (nimenä)	Päivämäärä	Säädetty (arvo)	Päivämäärä	Koljetinno nopeusalue (Hz)	Ohjaintia linkki eriohjeeseen, testausmenetelmä, parametrilille yms. milles?	Instrumenttienleto linkki milles?			Huomioit / Poikkeamat
[LAITTEISTON KUVAILU]													
		Pöytäpulvasto - Signaalit korjattu - Yhteisö mittaus - Puhdutus - Puhdistus - Lohkaisu testattu - Ohjainlogiikka											
		- Puhdistus skannerin avon DCS (pöytäpulvasto ja pöytäpulvasto)											

XXXXXXXXXX

Valitse hihnan leveys:

☐ 650	☒ 800	☐ 1200	☐ 1400	☐ 1600

Materiaalin pinnan etäisyys hihnan reunasta:	75	m ^m
Kuljettimen nopeus	0,97	m/s

Kuljettimen kapasiteetti	141	m ³ /h

Mitattava materiaali: _____

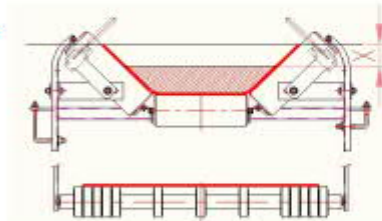
Mitattava kujanlinja: _____

Mitattavan kuljettimen pos. no: _____

Sopimuservat *min/max* :

Vastaanottolinja	100-300	m ³ /h
Kattilalinja	100-300	m ³ /h

Mittaa tasoitetun patjankorkeus kohdasta, jossa on 45 asteen rullasto esim. vatupassin tai laudan avulla hihnan reunojen päälle laittamalla. Tilavuus metrin matkalla tasoitettuna ja sitä vastaava kapasiteetti.

Huomiot: _____

Päivämäärä: _____

Allekirjoitukset:

 TOIMITTAJA
 RAUMASTER

 TILAAJA

Kolakuljettimen kapasiteetti

Lähtötiedot:		Välitys	RPM/SHz	Vetopyörän kaksi m	Kuljettimen korkeus mm	
Ketju	M630	140	1480	2,29650423	1210	
Kuljettimen leveys	1800 mm					
Kuljuronopeus	0,364155556 m/s					
Kolamäärä/metri	1,0000 kpl					
Ketjun tilavuus/metri	75250000 mm ³					
Kolan tilavuus	12131904 mm ³					
		Ajonehrit	45	(9,25-37Hz)		
Taulukko kertoo patjan tilavuuden metrin matkalla ja kertoo sen nopeudella Patja saatava ennen mittauksia!						
Materiaalin korkeus pohjasta mm	Ketjun&kolan tilavuus mm ³	Patjan tilavuus mm ³ (sisä kolat)	Materiaalin tilavuus mm ³ (ei kolia)	Todellinen Kuljetuskapasiteetti m ³ /h	patja kap M ³ /h (sisä kolat)	korkeus kannesta (tyhjä tila kuljettimeassa) mm
150	87381904	270000000	182818096	239,41	283,1707821	1060
160	87381904	288000000	200618096	263,81	302,0488343	1050
170	87381904	306000000	218618096	286,80	320,9268864	1040
180	87381904	324000000	236618096	310,20	339,8049385	1030
190	87381904	342000000	254618096	333,80	358,6829907	1020
200	87381904	360000000	272618096	357,40	377,5610428	1010
210	87381904	378000000	290618096	380,99	396,439095	1000
220	87381904	396000000	308618096	404,59	415,3171471	990
230	87381904	414000000	326618096	428,19	434,1951993	980
240	87381904	432000000	344618096	451,79	453,0732514	970
250	87381904	450000000	362618096	475,38	471,9513035	960
260	87381904	468000000	380618096	498,98	490,8293557	950
270	87381904	486000000	398618096	522,58	509,7074078	940
280	87381904	504000000	416618096	546,18	528,58546	930
290	87381904	522000000	434618096	569,77	547,4635121	920
300	87381904	540000000	452618096	593,37	566,3415642	910
310	87381904	558000000	470618096	616,97	585,2196164	900
320	87381904	576000000	488618096	640,57	604,0976685	890
330	87381904	594000000	506618096	664,16	622,9757207	880
340	87381904	612000000	524618096	687,76	641,8537728	870
350	87381904	630000000	542618096	711,36	660,731825	860
360	87381904	648000000	560618096	734,96	679,6098771	850
370	87381904	666000000	578618096	758,55	698,4879292	840
380	87381904	684000000	596618096	782,15	717,3659814	830
390	87381904	702000000	614618096	805,75	736,2440335	820
400	87381904	720000000	632618096	829,35	755,1220857	810
410	87381904	738000000	650618096	852,94	774,0011378	800
420	87381904	756000000	668618096	876,54	792,8791899	790
430	87381904	774000000	686618096	900,14	811,7562421	780
440	87381904	792000000	704618096	923,74	830,6342942	770
450	87381904	810000000	722618096	947,33	849,5123464	760
460	87381904	828000000	740618096	970,93	868,3903985	750
470	87381904	846000000	758618096	994,53	887,2684507	740
480	87381904	864000000	776618096	1018,13	906,1465028	730
490	87381904	882000000	794618096	1041,73	925,0245549	720
500	87381904	900000000	812618096	1065,32	943,9026071	710
510	87381904	918000000	830618096	1088,92	962,7806592	700
520	87381904	936000000	848618096	1112,52	981,6587114	690
530	87381904	954000000	866618096	1136,12	1000,536764	680

Mittava linja: _____

Mittavan kuljettimen pos. no: _____

Kuljettimen vaadittu kapasiteetti: **500** m³/h

Mittu materiaalin korkeus kannesta: _____ mm

Taulukosta todettu kuljettimen kapasiteetti: _____ m³/h

Huomioit: _____

Päivämäärä: _____

All kirjotukset:

Toimittaja
Raumaster Oy

Tilaaaja

Asiakas:
Toimitus:
Tilausno:

INSTRUMENTTIEN KOESTUSKAVAKE

Project No.:
Designer:
Date:
Revision:
Status:

Merkitse "x" tarkastuskohtaan

Raumaster pos. nro	Tilaaja	Laite / Komponentti	Tyyppi / Valmistaja	Signaalin tyyppi			Tarkastuskohdat							ID-koestuspäivä					
				BI	BO	AI	AO	Asemattu	Merkattu	Kapelitehti	lapeli vedetty	Kytetty	IO testattu						
	4SAE40GM001	Savunpoistokeskus vastaanotto		1															
	4SAE40GH001	- Ylies hälytyks	TR42 / Keravent	1															15.10.2021
	4SAE40GH001	- Vikä hälytyks	TR42 / Keravent	1															15.10.2021
	4SAE40GM002	Savunpoistokeskus murskaamo		1															
	4SAE40GH002	- Ylies hälytyks	TR42 / Keravent	1															15.10.2021
	4SAE40GH002	- Vikä hälytyks	TR42 / Keravent	1															15.10.2021
				161	52	8	2												
			IO-TESTAUS VALMIUSASTE																
																			100,00 %